

FRANK SIERA

KRAA

K

Leestip: de tekst voor twee personen is leesbaar als in elkaar schuivende verticale kolommen. De bladspiegel geeft zo het ping-pongen der dialogen weer.

1. wat we wel weten

geen paniek

wij hebben het antwoord

een boek

of officieel

een manuscript

met eindeloos veel woorden

of iets dat daarop lijkt

kleurrijke tekeningen van planten

die niet of niet meer bestaan

schema's van sterrenstelsels

die niemand weet te lokaliseren

tallose stevige naakte vrouwtjes in badkuipen

bladzijdes vol met ogenschijnlijke recepten

bestaande uit diezelfde ogenschijnlijke woorden

alles geschreven en getekend

op kalfslederen pagina's

materiaal terug te voeren naar de vijftiende eeuw

met aan het begin van de twintigste eeuw

de vinder

wilfrid michael voynich

dat is wat we wel weten

wij hebben het antwoord

u was zich er misschien niet van bewust

dat u een vraag had

geen zorgen

wij hebben het antwoord

wij hebben de heilige graal

wij hebben de oplossing voor het wereldprobleem

binnen handbereik

in onze handen

wij hebben het voynich manuscript

en het voynich manuscript is het antwoord

dat schijnt

het voynich manuscript is het recept

voor de toekomst

de toegang tot het paradijs

de vervulling van elk verlangen

het antwoord op alle vragen

zo wordt gezegd
kortom
het vijftiende eeuwse voynich manuscript
is alles ter wereld
en daarbuiten
simpelweg in boekvorm
maar het probleem wil
een onleesbaar boek
een onbegrijpelijke taal
een onbekende schrijver
een onontdekt onderwerp
het voynich manuscript is na al die eeuwen
nog steeds de heilige graal van de cryptografie
veel te omvangrijk en zorgvuldig opgesteld
om de relevantie
van een roddelblaadje te hebben
maar welke relevantie
welke schrijver welke betekenis welke taal
geen enkel idee
jawel
jawel
wel ideeën

ja wel ideeën
maar geen sluitende theorieën
talloze slimmeriken
hebben talloze interpretaties geïnterpreteerd
met talloze mogelijke auteurs in de geschiedenis
de geniaalste genieën
hebben geniale gedachtes gehad
maar geen succes
geen oplossing
de code niet gekraakt
dus wij dachten
dat kunnen wij beter
en we zijn er
bijna
we zijn hier nu wel
maar we zijn er bijna
we zijn echt heel ver
maar we zijn er nog niet helemaal
we hebben weken
maanden
jarenlang
onze hersens gekraakt

daar is niets aan gelogen
we weten alles
wat er te weten valt
en we zijn nu hier
en we zijn er bijna
het is niet eenvoudig
en niet eenduidig
dus om ons een handje te helpen
schakelen we speciaal vanavond
met u als gelukkige getuige
een essentiële hulplijn in
als sleutel tot een eeuwenoud mysterie
in de vorm van
wittgenstein
muziek
u kent hem wel
ludwig wittgenstein
toffe peer
wie kan ons beter helpen dan de enige echte taalfilosoof
ludwig josef johann wittgenstein
de enige echte taalfilosoof
uit een rijke familie

rijk aan kinderen en muziek
negen kinderen
waarvan drie broers zelfmoord pleegden
en hij leeft zelf ook niet meer
dat is net onhandig
zijn filosofie leeft des te meer
dus schakelen we de muziek in
er zijn eindeloos veel beroemde voorbeelden
van componisten die geheime boodschappen
verwerkten in hun composities
en tussen de talloze complottheorieën
over het manuscript
zit er niet één die het heeft beschouwd
als compositie
als partituur
als bladmuziek
de ultieme kans voor ons musici
om het voynich manuscript te spelen
en zo de muzikale code te kraken
wittgenstein was een taalfilosoof
en schreef de tractatus logico-philosophicus
een

bijna
onbegrijpelijk
maar heel invloedrijk
boek over taal
en de perfecte handleiding om taal beter te begrijpen
dus de ultieme filosofie
om een onbegrijpelijk boek beter te begrijpen
wittgenstein heeft zich nooit
op het voynich manuscript gestort
en dat is zonde
want hij heeft alles in handen
om de code te kraken
maar
daardoor zijn we hier wel vanavond
wittgenstein gaat ons vanavond helpen
de eindjes aan elkaar te knopen
de wittgensteintjes
en met zijn taalfilosofie
die bestaat uit zeven stellingen
en met muziek
gaan wij vanavond het manuscript kraken

stelling ÉÉN

de wereld is alles

wat het geval is

en het geval is

dat er al

tientallen

mogelijke

verklaringen zijn geweest

van het voynich manuscript

wittgenstein zegt dat het om de feiten gaat

feit is

dat één van die mogelijke verklaringen zegt

dat antonio di pietro averlino

ook wel filarete genoemd

vriend van de deugd

de schrijver van het manuscript zou zijn

hij was namelijk architect

van de ideale stad

sforzinda

ik zie mezelf graag als

architetto del paradiso

en schreef ook werken
die verloren zijn gegaan
ik noem die werken graag
kleine werken van geheimen
piccoli lavori di segreti
over agricultuur
machines
recepten
bijen
het maken van glas
over min of meer alles tutto
alles wat het geval is
zou je kunnen zeggen
en nu wordt gezegd
dat antonio di pietro averlino
filarete
vriend van de deugd
die verloren geheime werken schreef
als handleiding voor de ideale wereld
dit manuscript
zo wordt gezegd

stelling TWEE

wat het geval is

het feit

is het bestaan van connecties

en een connectie die wordt gelegd

een van de andere mogelijke verklaringen

is een verband tussen het manuscript

en de alchemie

een tak van natuurfilosofie

de voorloper van de moderne scheikunde

alchemie is de eeuwenoude zoektocht

naar de

het komt u wellicht bekend voor

steen der wijzen

een legendarische substantie

wittgenstein zegt juist dat we niet moeten denken

over legendarische substanties

die we nooit zullen vinden

maar over feiten

misschien is de steen der wijzen wel gevonden

een legendarische substantie

met de veronderstelde kracht
gewone metalen in goud te veranderen
verschillende kwalen te genezen
en in het algemeen het leven te verlengen
alchemisten verbergen hun bevindingen
in geheime boodschappen
zodat het niet voor iedere
willekeurige gladiool
toegankelijk is
roger bacon

ja

of

ik zou mezelf geen willekeurige gladiool noemen
eerder een beroemd alchemist
een beroemd gladiool
en filosoof en natuurwetenschapper
een gladiool is een plant
er is weinig dat ik niet heb gedaan
er is weinig dat ik niet heb gedacht
er is weinig dat ik niet heb geschreven
er wordt dus gezegd
dat roger bacon de steen der wijzen vond

en dit manuscript schreef
de route naar goud
het recept voor genezing van alles
het stappenplan naar een rijker en langer leven
zo wordt gezegd

stelling DRIE
het logische beeld van de feiten
is de gedachte

logisch
ook een logische gedachte
een mogelijk logische verklaring
is dat meneer voynich
wilfrid michael voynich
aangenaam
een bibliofiel antiquair en boekhandelaar
en de vinder van het voynich manuscript
uit een verzameling boeken van het vaticaan
dat zij vermoedelijk weer kregen van
de jezuiten

dat zij vermoedelijk weer kregen van
athanasius kircher
dat hij vermoedelijk weer kreeg van
johannes marcus marci
dat hij vermoedelijk weer kreeg van
georgius barschius
dat hij vermoedelijk weer kreeg van
keizer rudolf 11
dat hij vermoedelijk weer kreeg van
jacob horcicky de tepenec
dat meneer voynich het manuscript
vermoedelijk zelf manufactureerde
is dat een woord
dat meneer voynich
een bibliofiel maar ook een handelaar
in hart en nieren
in boeken
ja
niet in hart en nieren
nee
wel bezitter van scheikundige kennis
en een indrukwekkende verzameling

eeuwenoude manuscripten
niet geheel onbelangrijk
dat hij zelf een onbegrijpelijk
zogenaamd scheikundig
manuscript vervaardigde
en dat vervolgens opwaardeerde
tot het vermeende antwoord op het leven
om er op die manier veel geld mee te verdienen
zo wordt gezegd

logisch

hartstikke logisch
maar slechts een gedachte
een gedachte ja
wittgenstein zegt
dat onze gedachte
een logische representatie is
van feiten
en dit is geen feit

stelling VIER

de gedachte is de zinvolle volzin

zinnolle volzinnen ja
wat is er zinvol aan een volzin
die niemand begrijpt
wittgenstein zegt
dat veel vragen berusten
op het niet begrijpen van de taal
de diepste problemen
zijn eigenlijk geen echte problemen
maar onbegrip
de echt zinnolle volzin
is er een die geen verwarring zaait
die niets aan interpretatie overlaat
die niemand laat gissen of twijfelen
die elk misverstand
eerder voorkomt dan geneest
de volzin
die door iedereen ter wereld wordt begrepen
een universele taal
die alle sprekers lezers
luisteraars en schrijvers samenbrengt
en elke onenigheid of verwarring
of taalkundige irritatie uitbant

en nu wordt gezegd
dat het manuscript geschreven is
in de allereerste
vervolmaakte
geconstrueerde
universele
wereldtaal
de woorden in dit boek
zijn woorden
die leiden tot
vrede
rust
begrip
liefde
saamhorigheid
broederschap
eenheid
als we dit manuscript begrijpen
dan begrijpen we elkaar
zo wordt gezegd

stelling VIJF

de volzin is een waarheidsfunctie
van elementaire volzinnen
de elementaire volzin is een waarheidsfunctie
van zichzelf

wittgenstein zegt
dat taal en filosofie zich moet gedragen als
natuurwetenschap
en met behulp van logica en structuur
verwarring moet uitbannen
om op die manier gestructureerd
tot de waarheid te komen
 een mogelijke waarheid
 is dat het manuscript
 geschreven is in elementaire volzinnen
 van een buitenaards wezen
aardetotmars ikstahieropaard over
ikziehierplantengroeien over
ikziehiervrouwtjesbadderen over
ikziesterrenindehemel over
 zouden buitenaardse wezens een hemel hebben
 of wonen zij in wat wij de hemel noemen

misschien zag hij wel zijn eigen planeet
heedaarwoonik over
en hij deed daar verslag van
in zijn eigen buitenaardse taal
met andere woorden
met andere volzinnen
dit manuscript is een objectieve
en waarheidsgetrouwe spiegel
voor de mensheid en onze wereld
en het is de toegang
tot buitenaards leven
en een universum
buiten het onze
zo wordt gezegd

stelling ZES

de algemene vorm van de waarheidsfunctie is

$[p, \xi, N(\xi)]$

dit is de algemene vorm van de volzin

ik geloof dat ik de algemene vorm kwijt ben
en dat zou precies de algemene vorm kunnen zijn

glossolalie

ook wel tongentaal

horrogharg daw darg erg qollaw ordy

om maar iets te noemen

een ononderbroken stroom

darllig ellago

van psychotische gedachten

schizofrene herinneringen

bewuste en halfbewuste gevoelens

dreg hap ooog

associaties en inzichten

pezig heeoy oellg

de onbegrijpelijke genialiteit

proedg qolloidg

van een briljante geest

gollerdg oeelleg go

in verwarde toestand

het manuscript is het manische magnum opus

het mysterieuze meesterwerk

van een geniale gek

onbegrijpelijk

maar geniaal

zo wordt gezegd

stelling ZEVEN

waarover men niet kan spreken

daarover moet men zwijgen

2. wat we (nog) niet weten

we gaan het leven oplossen

we gaan de code kraken

en eureka roepen

we gaan de onaantastbare waarheid achterhalen

we gaan de problemen voorgoed oplossen

we gaan begrijpen

onbegrip is de bron van misverstanden en problemen

onbegrip is ongeluk

we gaan het manuscript begrijpen

we gaan elkaar begrijpen

we gaan de taal begrijpen

we gaan dezelfde taal begrijpen

we gaan dezelfde taal spreken

we gaan de taal oplossen en daarmee alles

we gaan niet mislukken

wij gaan dit keer niet mislukken

we weten alles

we weten alles wat we kunnen weten
we zijn er
bijna
beter beslagen kunnen we niet ten ijs komen

het manuscript gaat ons uiteindelijk
links of rechtsom redden
u wist misschien niet dat u gered moest worden
maar ik weet het wel
we moeten gered worden
het is enkel nog een kwestie van
de juiste woorden vinden
de juiste woorden kunnen ons van alles redden
als het de juiste woorden maar zijn

ik vond het altijd al onvoorstelbaar
dat die wirwar aan kronkels en knopen in je hoofd
moest zorgen voor begrip en overzicht
maar wanneer het leven zich aan je opdringt
lijken mijn hersenen al helemaal
een andere taal te spreken
het leven van laten we zeggen je moeder of je vader

of je kind of je geliefde of je zus of je broer

een twijfelaar mijn broer

niet onaardig wel enigszins onvaardig

hij wikt en weegt elk woord

niks mis met wikken en wegen

maar zelfs na het uitspreken twijfelt hij nog

praten is zo definitief

woorden zijn zo veelbetekenend

de wetenschap

de zweetdruppels

de hysterie en euforie

je maandenlang opsluiten

met een vraag en een hypothese

en een voorhoofd met maandenoude zweetdruppels

met de hoop ambitie enige mogelijkheid

het vinden van het antwoord

het licht aan het einde van de tunnel

de woorden de formules de steen der wijzen

het antwoord op het leven

praten is zo definitief
vandaar mijn broers hand op de toetsen
de zwarte en de witte toetsen
transpirerend concentrerend
maar zelfs dat baart hem zorgen
elke toon raakt zo onomkeerbaar diep
mijn broer is een pianist
met maar één hand
niet onaardig wel enigszins onhandig
het maakt de keuzevrijheid nog kleiner
dus iedere keuze nog zwaarder
iedere zware toets die hij aanslaat
ik geniet
hij geniet niet
ikkannietspelenalsjijthuisbent
ikvoeljekritiekonderdedeurheenglijden

meteen daarna
spijt
te heftig
hij zegt geen sorry dat zou te definitief zijn
hij voelt het wel

hij denkt het wel
hij denkt ook ik had gelijk
en hij denkt alles
en hij zegt niets

je zou denken dat de grote dingen in het leven
de moeilijkste situaties
niets te maken hebben met iets als woordkeuze
maar niets is minder waar
de moeilijkste situaties zijn juist zo moeilijk
omdat ze niet behapbaar zijn in treffende zinnen
in de juiste verwoording van precies dat wat je voelt
stel je nu eens voor
dat de zin
daar zijn geen woorden voor
niet meer zou bestaan
het zou zoveel schelen
als we de juiste woorden zouden vinden
voor alle ingewikkelde gevoelens en bedoelens
het zou zoveel schelen als we onbegrijpelijke tekens
onbeschrijflijke gevoelens en moeilijke situaties
de juiste woorden zouden kunnen geven

zolang we varen in een zeilbootje
of hij piano speelt en ik zachtjes meefluit
of we gesmeerde boterhammetjes lunchen met melk
zolang we in stilte samen zijn en samen alleen
dan is de stilte goud waard
maar zodra we
vind je ook niet dat
zouden we
wat denk jij
ik wil
ik vind
ik moet
dan is de stilte oorverdovend

ik begrijp hem niet
of ik begrijp hem wel
maar ik vind dat hij het zichzelf
moeilijker maakt dan nodig
ik vind dat hij als hij zich niet goed voelt
even op bed moet gaan liggen
en op mijn vraag glaasje melk

zou hij antwoorden zonder twijfel

ja lekker

zo simpel zou het zijn

ik heb nooit beweerd dat het leven simpel was

maar het is wel iets dat gebeurt

zonder dat je er iets voor hoeft te doen

leven is iets dat je zelf doet maar je doet niets

het is niet moeilijk te leven

en toch is het leven moeilijk

we hebben voor veel problemen oplossingen

maar als je iemand kwijtraakt

denk je niet

gewoon even goed nadenken

waar heb ik hem voor het laatst gezien

en als je meerdere iemanden kwijtraakt

dan weet je al helemaal niet

waar je het zoeken moet

dan heb je een grondigere oplossing nodig

zo simpel zou het zijn

ik vind dat hij het leven
iets meer moet laten gebeuren
zonder er zelf zoveel voor te doen
maar zo simpel is het niet
het maakt hem gek
niet onaardig wel enigszins ongelukkig
en hij vraagt de pianist in de bar
verlassen verlassen verlossen bin ich te spelen
en hij drinkt een cocktail van melk en cyaankali

gewoon even goed nadenken
waar heb ik hem voor het laatst gezien
mijn eigen hart spreekt mijn eigen hoofd tegen
en vice versa
en weer terug
en elkaar
en zichzelf
en ik weet niet eens of wat ik voel
wel is wat ik voel

en zelfs nu het niet meer uitmaakt
zelfs nu het onomkeerbaar is

zelfs nu hij het niet meer kan terugdraaien
zelfs nu hij het effect niet meer meekrijgt
durft hij de woorden niet te kiezen
misschien wel juist daarom
hij twijfelt
en schrijft
en wikt
en overweegt
en herschrijft
en hij laat meerdere afscheidsbrieven
met verschillende verklaringen na

ik begrijp hem
nu begrijp ik het
het is niet de twijfel of het woord gepast is
het is de twijfel of het woord überhaupt past
het gewicht van woorden in combinatie met
de twijfel of het woord wel de lading dekt
of er überhaupt woorden zijn die de lading dekken
of de lading dekken niet een fabeltje is
of fabeltjes niet levensgevaarlijk zijn
dat blijkt

op zoek naar de oplossing van dit raadsel
zijn er dagen
dat ik me in wonderland gevallen voel
wonderlijk met meer vragen dan antwoorden
er zijn ook dagen
dat de wereld zelf als wonderland voelt
wonderlijk en onbegrijpelijk en absurd
en dan weet ik dat het manuscript
de oplossing gaat zijn
waarmee ik me tegen het leven kan verdedigen
er zijn ook dagen
dat ik denk
dat je wonderland niet met wonderland
kunt bestrijden
dat de ene absurditeit de andere niet gaat oplossen
geweld met geweld bestrijden
van de regen in een stortbui

alles wat gedacht kan worden
kan helder worden gedacht
alles wat uitgesproken kan worden

kan helder worden uitgesproken
waarom zijn mijn gedachten dan zo troebel
waarom zijn mijn woorden dan zo onbegrijpelijk
waarom kan ik me dan niet verstaanbaar maken

het leven overspoelt me
of nee
het zuigt me leeg
het legt me droog
het ontkent mijn kennis
het ontnemt me mijn zekerheid
om me daarna te overspoelen
het is het wegnemen van iets
dat zorgt voor een overdaad aan alles

ik heb behoefte aan eenvoudig verdriet

soms weet ik niet
of het antwoord in het boek besloten ligt
of in mijn eigen hoofd
soms weet ik niet
of het antwoord wel bestaat

dat zijn de zwaarste somsen
dat zijn de zwartste dagen
soms weet ik niet
of het antwoord me overeind houdt
of de hoop dat er een antwoord is
soms weet ik niet
of ik überhaupt overeind blijf
of dat ik ongemerkt wegzak
soms denk ik
dat ik gek word en maar wat brabbel

mijn mond vol tanden maar ik kom woorden tekort
ik schiet tekort en sla de plank mis
en mijn tong ben ik verloren
er heeft nog nooit zo weinig op het puntje gelegen
er zijn weinig dagen die niet worden verlengd
in een slapeloze nacht
had ik maar zus gezegd
had ik zo maar ingeslikt
had ik mijn broer maar gezegd
dat ik hem soms zomaar mis
er zijn weinig vragen

waar ik zonder twijfel het antwoord op weet
hoe gaat het hoe voel je je hoe was je dag
glaasje melk ik weet het niet
wat wil je wat doe je waarom wanneer waartoe
ikweethetniet
ik
weet
het
niet

er zijn talen waarin ze een woord hebben
voor de scherpe comeback of repliek
die je bedenkt wanneer het te laat is

er zijn talen waarin ze een woord hebben
voor in de verte staren
zonder aan iets specifieks te denken
ik denk dat als je dat woord kent
dat je dan vaker in de verte staart
zonder aan iets specifieks te denken
denk ik

er zijn mensen die het woord nee niet kennen
die letterlijk het woord nee niet geleerd hebben

er zijn mensen die het woord toeval niet kennen
mensen die dus niet weten wat toeval is
mensen voor wie dus niets zomaar toeval is

er zijn talen waarin blauw niet blauw is maar
alsdezee

er zijn talen waarin ze één woord hebben
voor alles dat het vereren waard is
en dat dus alles kan betekenen
je moeder een berg een koe god
lekker eten de liefde je bed een boek
de doden niets dan goeds over de doden

er zijn talen die veel poëtischer zijn
maar daardoor ook
voor meerdere interpretaties vatbaar

er zijn talen die bedoeld zijn

om door zoveel mogelijk mensen
begrepen te worden
er zijn talen die bedoeld zijn
om door zo min mogelijk mensen
begrepen te worden

woorden zijn zo veelbetekenend
maar nog nooit heeft iets zo weinig betekenis gehad
en toch zoveel voor me betekend

ik was en ben er echt van overtuigd
dat we vandaag het leven gingen gaan oplossen
dat we erachter zouden zullen komen
waarom de wereld soms vaak zo ingewikkeld is
waarom we vaak altijd
sommigen iedereen niet nooit begrijpen
en hoe we daar iets alles aan konden kunnen doen
ik was ben er min of meer
bijna volledig van overtuigd
dat het manuscript het antwoord
op veel alles bijna zou zal ging gaat geven
en nu voel ik de ondoorgrondelijke grond bodem

bijna helemaal onder me vandaan zakken zinken
dus kom op niet nooit opgeven laten varen
nu straks ooit
we zullen gaan het antwoord
de steen der wijzen
vinden ontdekken

om een voorwerp te kennen
hoef ik weliswaar niet zijn externe
maar ik moet wel
al zijn interne eigenschappen kennen
de afbeeldende betrekking bestaat uit
de correlaties van de beeldelementen
en de dingen
het complexe teken aRb zegt niet
dat a in de betrekking R tot b staat
maar dat a in een zekere betrekking tot b staat
zegt dat aRb
de fixatie van de waarden
van de volzinsveranderlijken
is de catalogus van de volzinnen
als wij bijvoorbeeld dat

wat wij door $(x)fx$ uitdrukken
 door het plaatsen van een index voor fx
 wilden uitdrukken
 dat zou niet voldoende zijn
 we zouden niet weten wat er veralgemeend werd
 of we zouden het bereik
 van de algemeenheidsaanduiding niet weten
 als we het door invoering van een teken
 in de argumentplaatsen zouden willen proberen
 ongeveer zo $(A, A).F(A, A)$
 dat zou niet voldoende wezen

$\sim(\exists x).\sim fx$ zegt hetzelfde als $(x).fx$
 en $(\exists x).fx.x=a$ zegt hetzelfde als fa
 de algemene vorm van de operatie $\Omega'(\eta)$ is dus
 $[\xi, N(\xi)]'(\eta)$ ($=[\eta, \xi, N(\xi)]$)

svg rh svg nbhgvirv wzg svg glg zoovh nzzpg
 svg rh svg lmfrghkivvpyziv wzg lmh rmgirtvvig
 svg rh svg mrvg dvgvm wzg lmh izzpg
 svg rh svg lmyvmlvnyziv wzg lmh uzhxrmvvig
 svg rh svg izzwhvo avou lmh wv xlvv pizzpg

wv lkolhrmt ovvug mllrg lk mzzi svg nbhgvirv
svg zmgdliw yvzmgdliwg mllrg zzm wv eizzt
lmav drqhsvrw eviyovvpg yrq lmav uzmgzhrv

(3. wat we nooit zullen weten)

naar eigen inzicht te integreren in 2.

oeroud woud van nooit geweeste gewassen

ik zie

ik zie

ik zie

wat jij niet weet

en het is groen

grote groene planten

planten met rode stelen en gele bladeren

planten met blauwe bloemen en gele harten

vergeetmijnietjes maar geen vergeetmijnietjes

want dat zijn ze wel

planten met groot groen grijpgraag gebladerte

klauwen als berenklauwen

maar dan zonder de beer

leeuwenkelkjes zonder leeuwen
en hondsdraf zonder hond
valse viooltjes en achterlijke gladiooltjes
uitgedroogde waterkers
en wortels zonder wortels
klavers zonder jassen en stilstaande stampers
vervoegingsloze stammen
gebroken bloemenharten
vage herinneringen van vergeten groenten
hardhorende gehoorgestoorde bijna dove netels
slapende bloemen netelige rozen onkundig kruid
onbeschreven bladeren en gestolen stelen
een oeroud woud van nooit geweeste gewassen

sterrenstof tot nadenken

we doven
als we uitgeblust zijn
we vallen
tot grote hoogten
we schijnen
langer dan we zijn zo schijnt
we stralen
als we worden opgehemeld
we hebben hemelse lichamen
we kunnen regenen in oceanen
we zijn beeldig en fonkelfraai
we blinken uit in een handomdraai
we zien hier de wereld is niet plat
maar onderschat niet ons zwarte gat
altijd sterrenstof tot nadenken

vreemde vogel

ik zal me even voorstellen

ik ben een vreemde vogel

ik vlieg volgens onbewezen natuurwetten

ik leef op een plek die niet op de kaart staat

ik maak geluiden die je niet kunt horen

ik weet niet wat ongelukkig betekent

en alles wat ik je vertel is verzonnen

prettig kennis te maken

lament van een kleurloze draak

je zou denken dat ik vuurspuw

je zou denken dat ik vlees eet

je zou denken dat ik mensen verafschuw

je zou denken dat ik van geen vrees weet

maar niets is minder waar

steek maar de draak met mij
ik ben een draak van niets
de waarheid is een koe
die ik nooit bij de horens vat

ik bak er niks van ik snap er niks van
ik ben zo nieuwsgierig 't is onplezierig
ik weet zo weinig ik eet zo weinig
ik eet slechts planten rozen en chrysanten

want niets is minder waar
steek maar de draak met mij
ik ben een draak van niets
de waarheid is een koe
die ik nooit bij de horens vat

ik help je graag zo hier en daar
maar ben te verdwaald om richting te geven
nog liever was ik een groot gevaar
maar ben te dom voor bibberen en beven

zonnezang

je kunt me niet aanraken
dat maakt me niet teruggetrokken
je kunt me niet aankijken
dat maakt me niet onpersoonlijk
je kunt me niet vastpakken
dat maakt me niet afstandelijk
je kunt me niet citeren
dat maakt me niet nietszeggend
je kunt me niet begrijpen
dat maakt me niet onbelangrijk

de sub - liefdesliedje

lieve ludwig of lieve frank
of wilfrid of michael
of die niet toch die jawel

gis niet langer
verkeer in het ongewis niet langer
accepteer je gemis wees niet banger

het maakt niet uit
het gaat zelfs niet om de subtekst
het gaat enkel om de sub

lieve twijfel of lieve angst
of aarzel of enigma
lief raadsel dat meen ik ja

bij twijfel ben je het bangst
en paniek neemt je over
maar ga niet kopje onder nee niet achterover

wees niet in de war

vrees niet geen paniek wees niet star

spreken is geniaal maar stilte trekt de kar

het maakt niet uit

het gaat zelfs niet om de subtekst

het gaat enkel om de sub

ludwig – koorstuk voor badderende vrouwtjes

wij spraken ludwig laatst
wij zongen ludwig luisterde
het enige dat hij zei was
waarvan men niets weet
waarover men niet kan spreken
daarover moet men zwijgen
en hij zweeg

wij spraken ludwig laatst
later liet hij ook nog weten
onbespreekbaar is niet onbelangrijk
is niet minder omvangrijk
misschien wel van het grootste belang
en hij zweeg

wij spraken ludwig laatst
en ludwig mompelde haast
dood en leven en liefde
daarvan weten we niets

dus kunnen we beter zwijgen
dus kunnen we beter zingen
en hij zweeg

wij spraken ludwig laatst
na het luisteren liet hij weten
mijn woorden maken zichzelf overbodig
een oplossing voor een probleem
dat er door die oplossing niet meer is
en hij zweeg

wij spraken ludwig laatst
ik zat fout zei hij ik had het mis
het is niet logisch het is niet op te lossen
het is een spel het is poëzie het is context
contact is context
en hij zweeg

wij spraken ludwig laatst
en hij zong en hij floot
muziek zo zong hij
drukt het beter uit

dan welke uitdrukking dan ook
en hij zong

wij spraken ludwig laatst
en hij zong
breek me de bek niet open

bijlage

Voynichmanuscript

Het Voynichmanuscript is een 15^e-eeuws manuscript, waarvan tot op heden nog niet is ontdekt door wie of in welke taal het is geschreven en wat de betekenis is. Wilfrid Michael Voynich, een boekhandelaar, ontdekte het manuscript in 1912 tussen een verzameling boeken die het Vaticaan van de Jezuïeten kreeg. Er zijn eindeloos veel interpretaties van het manuscript en theorieën over wie de schrijver zou zijn, maar geen enkele theorie is sluitend. Vandaag de dag wordt het Voynichmanuscript, dat officieel Beinecke MS 408 heet en in de bibliotheek van de Yale University staat, nog steeds de heilige graal van de cryptografie genoemd. Het heeft verschillende wetenschappers, taalkundigen, cryptografen en historici tot waanzin gedreven.

Verschillende mogelijke auteurs die de revue zijn gepasseerd zijn Roger Bacon, Antonio di Pietro Averlino en Wilfrid Voynich zelf. Mogelijke onderwerpen zijn alchemie en de

zoektocht naar de steen der wijzen, een logboek van een wetenschapper, een encyclopedie (mogelijk van een verloren gegane cultuur) of zelfs nonsens.

Ludwig Wittgenstein

Ludwig Josef Johann Wittgenstein (1889-1951) was een invloedrijk taalfilosoof. Hij geldt als een van de grootste filosofen van de twintigste eeuw. Er wordt vaak gesproken van Wittgenstein 1 en Wittgenstein II. Het eerste hoofdwerk van Wittgenstein, *Tractatus Logico-Philosophicus*, verscheen in 1921 / 1922 en werd vaak ervaren als een onbegrijpelijk en onleesbaar boek. De belangrijkste strekking was echter juist een richtlijn voor zinvol taalgebruik.

De *Tractatus* bestaat uit zeven stellingen. Volgens Wittgenstein I bestaat zinvol taalgebruik uit taal over empirisch waarneembare verschijnselen. Stelling zeven zegt dan ook 'waarover men niet kan spreken, daarover moet men zwijgen'. Dit is geregeld verkeerd geïnterpreteerd, met name door filosofen en wetenschappers van de Wiener Kreis: volgens Wittgenstein I zijn de zaken waarover men niet kan spreken (zoals bijv. ethiek) niet vanzelfsprekend onbelangrijk.

Wittgenstein was van mening met de *Tractatus* de filosofie te hebben opgelost. In 1929 keerde Wittgenstein echter terug naar de filosofie en na zijn dood werd zijn tweede hoofdwerk onder de naam *Filosofische Onderzoekingen*

uitgebracht. Critici zijn het er nog niet over eens of Wittgenstein 11 voortborduurde op Wittgenstein 1 of dat hij een grote ommezwaai maakte. *Filosofische Onderzoekingen* stelt dat de taal te complex is om de wereld een-op-een te representeren en dat alles af hangt van de verschillende contexten: die noemt Wittgenstein 11 taalspelen.

In een van zijn werken schreef Wittgenstein persoonlijke 'dagboekachtige' notities in geheimtaal: hij veranderde de a in een z, de b in een y, de c in een x enzovoort.

De voorstelling *KRAAK* ging bij KASSETT
in première op 10 april 2018 in de Leidse
Schouwburg te Leiden

Spel: Oukje den Hollander, Michaël Bloos

Regie: Frank Siera

Zang en compositie: Oukje den Hollander

Muziek en compositie: Marijn Korff de Gidts,
Lucas Kramer

Scenografie: Lucas Kramer

Filosofisch advies: Gerko Tempelman

Productie: Selma Hanzon

www.mckassett.nl

Frank Siera (Katwijk, 1989) is schrijver en regisseur. Hij studeerde in 2012 af aan de regie-opleiding van de Toneelacademie Maastricht met het zelfgeschreven *SPRAAKWATER*. Sindsdien schreef hij o.a. voor de Veenfabriek, mugmetdevuurvliegen, het Schrijversgevang, De Kosmonaut, De Queeste en zijn eigen muziektheatercollectief KASSETT.

Naast de regie van zijn eigen teksten, regisseert hij ook (nieuw) repertoire of schrijft voor andere regisseurs.

Toneelwerk

KRAAK – 2018

*HOOFDROL** – 2017

DUBIO – 2016

*STRANDT** – 2016

WILDZANG – 2016

*ZELFZUCHT** – 2015

KLOPJACHT – 2015

SLOTSTUK – 2015

*ONGERIJMD** – 2015

SKRIK – 2014

*STEREO** – 2013

*SPRAAKWATER** – 2012 (*SPRACHFLUT* Duits, 2017)

*Deze teksten verschenen eerder in de reeks van

De Nieuwe Toneelbibliotheek (#152, 176, 285, 319, 326 en 396)